

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Balvzii Miscellaneorum Liber ... Hoc est,
Collectio Veterum monumentorum, quæ hactenus
latuerant in varijs codicibus ac bibliothecis**

Baluze, Etienne

Parisiis, 1679

Alia narratio de eadem controversia, & de judicio Amati Archiepiscopi
Burdegalensis apostolicæ sedis Legati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14735

clesiam sancti Iohannis quæ est super Ligerim, cum tota ejus agrorum & vinearum possessione, in nomine supradictæ concordie. Quæ ut plenius firmaretur, missi sunt à monachis suis Frotmundus Prior, Ingelbaldus Hospitalarius, Herbertus de Booleto in Capitulum sancti Albini; ibique in omnium audientia concessa est ex utraque parte pax supradicta. Sed & de monachis S. Albini missi sunt in Vindocinense Capitulum Girardus Prior, Hugo Mansellus, Stephanus quoque, & Archembaldus; ibique Abbas Berno tandem se concedere testatus est concordiam; sic ceteris consentientibus, ut ne unus quidem adversaretur. Ad quod audiendum adhibiti sunt seculares testes. Ex parte sancti Albini, Girardus, Firmatus, Popardus, Samazoellus, famuli monachorum qui missi fuerant. Ex Vindocinensi parte, Anseius carpentarius, Gualterius carpentarius, Vvalterius sutor, Durandus de Andecava, Herbertus Bloius, Odo Modiolus, Rainaldus de Andecava, Guarinus hospitarius, Albertus Boverius, Bernerius secretarius, Rainaldus pistor.

*ALIA NARRATIO DE EADEM
controversia, & de judicio Amati Archiepiscopi
Burdegalensis apostolicæ sedis Legati.*

An. 1096.

VRbanus Romanus Pontifex missis litteris mandavit Amato Legato suo, Rodulpho Turonensi Archiepiscopo, Goffrido Andecavensi Episcopo, ut litem quæ est inter sancti Albini & sanctæ Trinitatis Vindocinensis monachos de Ecclesia sancti Clementis Credonensis, vice sua iusto iudicio deciderent. Amatus itaque acceptis litteris supradicto Archiepiscopo & Episcopo mandavit quatinus

ad hanc causam determinandam Sanctonas ire unà cum sancti Albini & sanctæ Trinitatis Vindocinensis monachis non differrent. Quod Comes Andecavensis audiens, suadentibus sanctæ Trinitatis Vindocinensis monachis cum interminatione destructionis totius monasterij sui sancti Albini Abbati Sanctonas ire vetuit, mandans Amato quatinus in terram suam, sicut ipsemet Amatus per supradictos monachos ab eodem Comite quæsierat, Miribellum vel Losdunum fiducialiter veniret, diffiniturus hanc tantam causam ibi unà cum Archiepiscopo Turo-nensi & Episcopo Andecavensi, sicut Apostolicus mandaverat, qui ob itineris difficultatem Sanctonas ire non poterant, cum & ipse huic placito interesse cuperet. Amatus autem præteritis occasionibus venire noluit; sed hoc placitum absque prædictorum Pontificum invitatione & consensu Burdegalam transtulit. Abbas itaque sancti Albini, licet graviter infirmus, ad hoc placitum contra vetitum Comitum Andecavensis pergens, à Pictaviensis Comitum Præposito, Rotberto nomine, apud sanctum Iohannem Angeliacensem captus, & reverti compulsus est; exquisitis antea manibus omnibus pro pecuniæ ablatione, si qua fortasse reperiretur. Qua non inventa, cum Abbas & monachi suæ captionis & reversionis causam quærerent, Præpositus reddere noluit, interminando addens quia si ulterius tentarent procedere, & captionem & detrimentum rerum suarum maximum incurrerent. Adjunxit etiam ut ad Comitem pergerent, & gravius quàm ipse eos ceperat, circaverat, reverti compulciverat, super se proclamarent. Missis igitur legalis sanctum Maxentium ad Comitem Girardo Priore suo & Helinanno altero monacho, qui de illatis injuriis quærerentur, & fiduciam ac conductum Comitum quærerent, ipse Abbas cum ceteris eo die fortè ad

quandam obedientiam sanctæ Mariæ Dolensis reversus est, ibi illos, quoadusque redirent, operiens. Redeuntes itaque legati dixerunt Comitem sui captionem & universa quæ facta fuerant supra dicto Præposito iussisse. Nam cum apud eum de sui Abbatis captione & ceteris injuriis quererentur, respondit Comes se nolle illos per suam terram transire euntes ad hoc placitum in quo Ecclesiam sancti Clementis Credonensis monachis Vindocinensibus auferre niterentur, cum & abbacia sanctæ Trinitatis sua esset, & in sua terra obedientias multas haberet. Cumque fiducia transeundi per terram suam, & ducendi ad hoc placitum quoscunque vellent, quam audientibus Helia Cenomannensi Comite, Herberto Toarcensi Comite, Hugone de Licinaco, illis Pictavis dederat, recordarentur, respondit se hoc recognoscere, & idcirco si aliquid amiserant reddere, transire autem illos nullo modo sinere. Interminando addidit etiam quia si Amatus de hoc placito se ita intromitteret ut aliquo modo Vindocinenses monachi sancti Clementis Ecclesiam amitterent, proculdubio nec suus Episcopus nec suus monachus esset. Vnde conici potest quòd Comes monachorum Vindocinensium precibus vel precio Abbatem cum suis & capi fecerit & reverti compulerit. Hoc Abbas audiens, ipse quidem cum ceteris monachis & laicis hujus placiti consciis & suæ rectitudinis testibus ad proprium monasterium reversus est; quatuor autem monachos, qui de prædictis injuriis quererentur, diversis viis misit. Qui per diverticula euntes latenter, diffugiendo per vias silvofas, cum maximo labore Burdegalam pervenerunt: ubi cum de Vindocinensibus monachis, quorum hortatu Comes eorum Abbatem, sicut conjecturis veris probatum est, capi fecerat, quererentur, nullam prorsus obtinere justitiam. Nam cum

se hujus captionis fuisse conscios omnes impudenter negarent, Mauritius sancti Florentij monachus & Cellarius his verbis eorum impudentiam redarguit, dicens. Prior sancti Clementis Credonensis apud sanctum Maxentium, uti tunc Comes aderat, quæsit à me si sancti Albini Abbas ad placitum suum iret. Cùmque ego respondi illum jam in itinere esse, dixit se tales habere amicos qui, si possent, illum disturbarent; de qua disturbance, si contingeret, se magnum gaudium habiturum. Propter quæ verba prædixi Domno Guillelmo Abbati nostro, sicut & contigit, sancti Albini Abbatem proculdubio in hoc itinere disturbandum. Cùmque omnes machinamenta ejus perciperent, & ipse adhuc impudentius se ita dixisse negaret, inquisitus ab Amato quid inde dixerit, nescio quid mustitando protulit, se quasi satisfacturum inde promittens, si ipse præciperet. Amatus autem totum impune dimisit. Deinde sancti Albini monachi de sanctæ Trinitatis Vindocinensis monachis conquesti sunt, eò quòd sancti Clementis Credonensis Ecclesiam injustè invasisent & violenter tenerent, quam ipsi ex dono Suhardi vetuli & ejus filiorum Guarini & Suardi concessione per annos multos possederant, officinis, vineis, signis, libris, & aliis ornamentis ornaverant, & usque ad sanctæ Trinitatis Vindocinensis foundationem & Gaufridi Martelli Comitis tempus, qui vi sua & sine ratione aliqua illam sancto Albino abstulit & sanctæ Trinitati donavit, pacificè tenuerant. Ad quæ Vindocinenses monachi nihil contradicentes, responderunt multas querelas inter se & sancti Albini monachos de hac Ecclesia fuisse, sed Otbrannum sancti Albini Abbatem, ducentis denariorum libris ab Orrico sanctæ Trinitatis Abbate acceptis, concordiam inde fecisse. Cùmque hanc concordiam per Giraldi Ostiensis Episcopi

manum factam esse dicerent, restitit Haimarus sancti Albini famulus, qui fuerat Otbranni Abbatis Camerarius, probare paratus quod Giraldus Ostiensis Episcopus hanc concordiam neque fecerat, neque cum facta Carnoti fuit aderat. Cum verò hujus concordiae cirographum non haberent, quandam aliam cartam legi fecerunt; in qua continebatur quod secundum Otbranni Abbatis promissum, totum sancti Albini Capitulum hanc concordiam concesserat. Quod sancti Albini monachi audientes, veris testimoniis falsum esse ostenderunt. Stephanus enim sancti Albini monachus, qui tunc magister scholarum fuerat, dixit se unum fuisse de calumniatoribus, Berardum, Motbertum, Clementem sancti Albini secretarium, Andream rubeum, & alios plures nominans, ipsos etiam Vindocinenses in testimonium hujus calumniae invocabat, addens quia si aliquis eorum hoc negare tentaret, ipse approbaret. Ad quae omnia cum Vindocinenses monachi nihil omnino resisterent, sancti Albini monachi iudicium flagitarunt utrum Abbas, quadam parte Capituli contradicente, possessionem monasterij vendere possit. Amatus itaque secedens cum Episcopis & Abbatibus, & diù hæc omnia revolvens, tandem iudicavit concordiam quam Otbrannus & Orricus adeo religiosi Abbates cum quadam parte Capituli sancti Albini, quamvis altera contradicente, fecerant, non posse dissolvi. Cumque sancti Albini monachi à singulis Episcopis, Agennensi & Nannetensi videlicet, Abbatibus verò sanctæ Mariæ Dolensis & sancti Iohannis Angeliacensis, Clericis autem Petro Decano, Achelmo Archidiacono Burdigalensibus, quos ipse Amatus ad iudicium hoc faciendum secum advocaverat, quærerent utrum hoc iudicium facerent vel consentirent, nemo eorum vel affirmavit vel negavit, præter sancti Iohannis Angeliacensis Abba-

rem, qui nec facere nec consentire huic iudicio coram omnibus professus est. Deinde sancti Albini monachi hoc iudicium palam omnibus calumniati sunt injustum esse & falsum, & contra sanctorum canonum decreta prolatum proclamantes; poposceruntque ut vel ipse Amatus data sententia canonica hoc iudicium corroboraret, vel ipsi canonicis sententis id refutando improbarent. Ad quæ Amatus & ceteri huius injusti iudicij conscij nullum omnino dedere responsum; pluribus monachis, Clericis, laicis aperte dicentibus hoc injustum videri iudicium. Huic placito interfuerunt Simon Agennensis Episcopus, Benedictus Namnetensis Episcopus, Auldebertus Dolensis Abbas, Auscufus Angeliacensis Abbas, Guillelmus Abbas sancti Florentij, & de monachis ejus, Mauritius, Oliverius, Radulfus, Haimo. De monachis Vindocinensibus, Frotmundus Prior, Radulfus, Daniel, Gaufridus, Adelelmus. De monachis sancti Albini, Girardus Prior, Helinannus, Stephanus, Milo. De famulis eorum, Haimarus Malpetit, David, Lucas, Ingelgerius. De Clericis, Leodegarius Archidiaconus Pictavenfis, Radulfus Archidiaconus Namnetensis, Achelmus Archidiaconus Burdegalensis, Vvillhelmus Apulus, Guillelmus Salmurensis Archipresbyter, Petrus Decanus Burdegalensis, Petrus de Subifa.

